

Obr. 24. Záhradné, okr. Prešov. Bronzová spona z mladšej doby rímskej.

získali ďalšie nálezy, ktoré potvrdzujú trvalejšie osídlenie miesta v 8.-9. stor. (zber J. Macáka). Úlomky slovanskej keramiky sú z hrncovitých nádob hnedej, hnedastosivej a tmavosivej farby, zhotovených na ručnom kruhu a zdobených viacnásobnými vlnovkami a zväzkami vodorovných rýh. Ostatné nálezy tvoria kamenné odštepky z neolitu, alebo eneolitu, atypické črepy z mladšej doby bronzovej a zlomok sivej keramiky z doby rímskej.

Na už známom sídlisku z mladšej doby rímskej a zo začiatkov doby sťahovania národov, nachádzajúcim sa v polohe Pri lazoch, severozápadne od Čemerného, vpravo od cesty Čemerné - Čaklov, sa našli ďalšie zlomky jemnej sivej keramiky i keramiky hrubej výroby (zber J. Macáka).

Z á h r a d n é (okr. Prešov)

J. Leščák zistil nálezové okolnosti bronzovej spony z doby rímskej, ktorá sa našla ešte v rokoch 1933-1934 pri výkope jamy na dvore práve stavanej ľudovej školy. Nálezisko spony autor tohto článku prezrel. Nachádza sa na spomenutom dvore pri drevenej búde v bezprostrednej blízkosti školskej záhrady.

Spona je liata, jednodielna, pokrytá jemnou tmavozelenou patinou, neporušená. Lúčik má obdĺžnikový prierez a rovnakú šírku i hrúbku po celej dĺžke, vinutie je trojzvitové a nôžka sa ku koncu mierne rozširuje. Lúčik je zdobený na bokoch riadkom vpichov a na vrchu oválnymi jamkami s jemnou vetvičkovitou kresbou vnútri a nôžka hranením medzi trojuholníkovými zárezmi po stranách a sábežnými ryhami na vrchu; d. spony 6,1 cm (obr. 24).

Spona patrí k neskorým derivátom spôn s podviazanou nôžkou a možno ju datovať rámcovo do 4. stor., do pokročilej fázy mladšej doby rímskej. Z nálezov spôn z doby rímskej zo šarišskej oblasti jej je časove blízka spona z Prešova (Lamiová-Schmiedlová 1961, s. 45, 86) a z typologického hľadiska, najmä podľa výzdoby nôžky, azda najlepšie ju možno porovnávať so sponou zo Seliec zo stredoslovenskej oblasti (Lamiová-Schmiedlová 1961, s. 51, 88). Neskorý ráz spony zo Záhradného zdôrazňuje i jej výzdoba na vrchu lúčika, značne pripomínajúca niektoré prvky výzdoby na kolkovanej keramike typu Blažice (Pastor 1961, s. 114, tab. VI: 1, 2, 4; Lamiová-Schmiedlová 1969, s. 468, obr. 42: 27, 28).

I keď nepoznáme bližšie nálezové okolnosti spony, možno pripustiť, že pochádza najskôr z porušeného hrobu. Keďže hrobové nálezy z doby rímskej zo západnej oblasti východného Slovenska poznáme zatiaľ len z Ostrovian (dva bohaté hroby), nález pohrebiska z tohto obdobia v Záhradnom by mohol významnou mierou prispieť ku skúmaniu naliehavých otázok osídlenia šarišskej oblasti východného Slovenska v neskoršej dobe rímskej, teda otázok súvisiacich s pokročilou fázou przeworskej kultúry alebo s nálezmi prešovského typu.

Z b u d z a (okr. Michalovce)

Autor tohto príspevku v súvisi so zámerom Štátnej melioračnej správy uskutočnil prieskum v katastri obce a zistil, ktoré z pravekých mohýl sú ohrozené odvodňovacími prácami.

Mohyly v Zbudzi sú rozložené na značnom priestore. K. Andel ich na ploche pasienka videl sedem (Andel 1955, s. 153). Z nich sa podarilo autorovi